

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4312/2019
09.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Божидар Станисављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2729/19 од 29.03.2019. године, у седници одржаној 09.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се УСВАЈА ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2729/19 од 29.03.2019. године у ставу 2. и 3. изреке и **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 16011/17 од 10.12.2018. године у делу става 1. изреке за 192.000,00 динара и у ставу 5. изреке (решење о трошковима поступка), док се у преосталом делу ревизија тужиоца **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 12.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 16011/17 од 10.12.2018. године, ставом 1. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати 792.000,00 динара у року од 15 дана од пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења. Ставом 2. изреке, одбијен је тужбени захтев у коме је тужилац тражио да се обавезе тужена да му исплати још 792.000,00 динара као разлику између досуђеног до траженог износа по основу накнаде нематеријалне штете, као неоснован. Ставом 3. изреке, одбијен је тужбени захтев у коме је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име материјалне штете исплати износ од 220.500,00 динара као неоснован. Ставом 4. изреке, утврђено је да је тужба повучена у делу тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му уплати у Фонд ПИО стаж осигурања од девет месеци. Ставом 5. изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 157.270,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2729/19 од 29.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 16011/17 од 10.12.2018. године у делу става 1. изреке којим је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 600.000,00 динара, као и у ставу 2. и 3. изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 16011/17 од 10.12.2018. године у преосталом делу става 1. изреке, па је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да поред износа из става 1. изреке ове пресуде исплати и износ од још 192.000,00 динара. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима садржано у ставу 5. изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 16011/17 од 10.12.2018. године, па је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 132.850,00 динара у року од 15 дана. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са напоменом да се ревизија разматра и у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе, што је у интересу равноправности грађана и ако је потребно ново тумачења права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Вишег суда у Сомбору Рех 135/16 од 29.03.2017. године тужилац је рехабилитован, а пресуде Војног суда у Београду К 126/96 од 20.03.1996. године и Врховног војног суда II К 86/96 од 05.09.1996. године, као и њихове правне последице утврђене ништавим. Наведеним пресудама тужилац је био осуђен због извршења кривичног дела одбијање и употреба оружја из члана 202. став 1. КЗ СРЈ и изречена му је казна затвора у трајању од осам месеци. Тужилац је био у притвору од 23.02.1996. до 20.03.1996. године, а казну затвора је издржавао у периоду од 10.01.1997. до 26.04.1997. године када је помилован и пуштен на слободу. Укупно је био лишен слободе 132 дана. Раније није био осуђиван. У периоду када је издржавао казну тужилац је имао 23 године, био ожењен, живео је са супругом која је била болесна и оцем инвалидом. Живео је у малој средини, па му је тешко све то пало јер није могао да се правда пред људима, а проблем му је представљао и тражење посла због кривичног поступка који се против њега водио.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је полазећи од одредбе члана 26. став 3. и члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији као и члана 200. ЗОО, нашао да је тужбени захтев тужиоца у погледу накнаде нематеријалне штете делимично основан и по том основу тужиоцу досудио износ од 792.000,00 динара док је разлику до траженог износа од још 792.000,00 динара одбио као неоснован. При томе, суд је имао у виду све околности назначеног случаја, а посебно значај повређеног

добра и циљу коме служи накнада која се досуђује. У погледу накнаде материјалне штете захтев тужиоца је одбио као неоснован, налазећи да тужилац није доказао висину тражених материјалних трошкова и у том случају применио правило о терету доказивања на штету тужиоца.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда у погледу основа за накнаду нематеријалне штете потврдио првостепену пресуду за износ од 600.000,00 динара (део става првог изреке), налазећи да је имајући у виду околности случаја првостепени суд превисоко определио накнаду у погледу нематеријалне штете. Прихватио је и становиште првостепеног суда везано за став 2. и 3. изреке првостепене пресуде налазећи да је суд правилно оценио да тужилац није доказао да има право на материјалну штету и да нема право на износ преко досуђеног за нематеријалну штету. Даље, другостепени суд налази да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете по овом основу треба као правичан износ досудити 600.000,00 динара, па је првостепену пресуду у ставу 1. изреке за износ преко 600.000,00 до 192.000,00 динара преиначио и одбио као и одлуку о трошковима поступка, при чему је исте умањио са износа од 150.000,00 и 7.270,00 динара на износ од 132.850,00 динара.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је поступио другостепени суд када је потврдио првостепену пресуду у погледу одбијања тужбеног захтева тужиоца за износ материјалне штете од 220.500,00 динара као и за износ нематеријалне штете од 192.000,00 динара (став 2. и 3. изреке првостепене пресуде). Везано за досуђени износ од 600.000,00 динара, по налажењу Врховног касационог суда, другостепени суд је, имајући у виду околности случаја, прениско определио износ који по том основу припада тужиоцу. Имајући у виду године када се све то дешавало, тј. да је тужилац имао 23 године и околности у којима се све дешавало, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд правилно определио висину накнаде нематеријалне штете као вид сатисфакције у овом случају. Све то је исходovalo преиначењу другостепене пресуде у том делу и потврђивања првостепене пресуде за досуђени износ нематеријалне штете, а тиме и трошкова поступка (став 1. и 5. изреке првостепене пресуде).

С обзиром на наведено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је у складу са чл. 153. и 165. ЗПП, према важећој адвокатској тарифи и захтеву тужиоца.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић